

Interneten seguru ibiltzeko

NURIA OZKOIDIK UTZITAKO ARGAZKIA

Ikasle zaharragoek irakasten diete gaztetxoenei.

Aro digitalean, gazteek Internet modu egokian erabiltzeko ardura hartu du hezkuntzak. Helburu horrekin abiatu zuten duela bi urte Cybermanager proiektua aurtengo Nafarroa Oinez gidatuko duen Iruñeko San Fermin Ikastolan.

| OLAIA JUARISTI |

“ERREPIDEA GURUTZATZEN erakusten diegun bezala, Internet erabiltzen ere irakatsi behar diegu”. Argi dute Nuria Ozkoidi eta Kontxi Etxalar irakasleek, ekimenaren arduradunek. Azken finean, egungo belaunaldiak txikitatik erabiltzen dituzte mugikorra eta sarea, eta bizitzan bestelako arriskuak daudden moduan, Interneten ere badira. “Gai hauetan gu baino jantziago daude gazteak,

eta horregatik, ideia ona iruditu zitzaigun ikasle gazteak izatea txikienei erakutsiko dietenak”. Hala, helduagoak diren ikasleek beren esperientzia helarazten diete gaztetxoenei. Gainera, txikienek eredu moduan dituzte ikasle zaharragoak, irakasleak baino hurbilago sentitzen dituzte. Dakitena besteei irakatsiz, ikasleak beraiek modu aktiboan inplikatzeko dira proiektuan.

CYBERMANAGER PROIEKTUA

Nuria Ozkoidi (ezkerrean) eta Kontxi Etxalar arduratzen dira Cybermanager proiektuaz. Beraien esanetan, haurrek etxeko ordenagailua egongelan izatea komeni da, agerian.

Esaterako, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako ikasleek 5. mailako ikasleen gurasoei hitzaldia eman zieten eta oso esperientzia baikorra izan zen. Erronka da publiko aurrean hitz egitea, eta harro ateratzen dira halako saioetatik. Arduradunen esanetan, ikasleak irakaslearen rola hartzea garrantzitsua da, haiek ere ikus dezaten 15 urtekin gizarteari zer eskainia badutela.

Barakaldoko ikastetxe batean egiten zela ikusita, proiektua 2010ean abiatu zen San Ferminen eta azken bi urteetan 450 ikasle hartu dute parte. Martxan jarri aurretik, Pantallas Amigas ekimenak prestatu zituen ikastolako irakasleak. Teknologia berrien erabilera seguru eta osasuntsua bultzatzea eta haur eta nerabe digital arduratsuak hezteka da Pantallas Amigasen xedea.

Garrantzitsua da gurasoek seme-alabei askatasuna ematea ordenagailuan ari direnean, konfiantza izatea; baina zertan ari diren ikustea eta haiekin denbora partekatzea ere funtsezkoa da

Saio teorikoa eta praktikoa ditu Cybermanager-ek eta Internet egoki erabiltzeko aholkuak ematea da zeregin nagusia. Sare sozialetan erabilerari buruzko gomen-dioei garrantzi berezia ematen diete. Alde teorikoan, adibidez, irudiaren garrantziaz eta pribatasunaz aritzen dira. Argazki batek nolako informazioa atera daitekeen azaltzen zaie: zer den *cyberbulling*-a, zein datu eman daitezkeen eta zein ez, besteen baimenik gabe argazkiak igotzea ez dela egokia, argazki iraingarriak ezin direla sarean eskegi, argazki iraingarriei buruzko iruzkinak egitearen ondorioak... Gisa horretako zenbait ekintza delitu direla azaltzen zaie eta, irakasleen esanetan, batzuetan kosta egiten zaie ikasleei hori ulertzea, sarri uste baitute zigorrik ez duten ekintzak direla. Hala, argazkiak zintzilikatzerakoan ondo pentsatzeko eskatzen zaie, digitalak izanik manipulatuta daitezkeelako eta mingarriak izan.

Gazteei esaten diete jakitun izan behar dutela zein irudi eman nahi duten sarean. Egiatzko irudia erakutsi behar dutela azaltzen diete, eta ez irudi artifiziaia.

Webcama estali

Bizitzako gainerako arloetan bezala, Internetek hainbat arrisku dituela ikasten dute gaz-

KANBO
Urriaren 13an

AIEC gelan
17:00etan

Xumai Murua
Maddi Sarasua
Ramuntxo Christy
Battit Crouspeyre
Bixente Hirigarai
Gillen Hiribarren

kanporaketa B
argia

teek, baina burutsu jokatuz gero aurre egin ahal zaiela. “Ikasleek pentsatzen dute badakitelaren zenbaterainokoa den arriskua, baina maiz ez dakite”. Esaterako, Cybermanager saioetan ikasi dute webcama estaltzea komeni dela, programa batzuek ahalbidetzen dutelako beste pertsona baten ordenagailuko webcama aktibatu eta erabiltzailea ikustea. *Cyberbulling* edo Internet bidezko eraso eta jazarpen kasuak daudela ere ikasi dute. Norbaiti buruz Sarean gaizki esaka aritzea da ohikoenetakoa.

Ikasle gaztetxoek diotenez, Tuenti sare soziala erabiltzen dute gehienbat. Zenbait gauzatarako oso baliagarria zaie, batez ere gainerakoekin komunikatzeko, solastatzeko eta harremanak izateko. Eskolako apunteak ikaskideekin partekatzeko ere erabiltzen dute. Etxalar eta Ozkoidiren arabera, sare soziale-tan konturik ez duena oso kanpoan gera daiteke gaur egun, baina 14 urtera arte Messenger bat-bateko posta zerbitzua izatea nahikoa dela iritzi diote. Gainera, ordenagailua egongelan izatea komeni dela diote, etxeko leku publikoan denen agerian.

Ikasleek adierazi digutenez, orain badakite sare soziale-tan kontuz aritu behar dutela datu pribatuak ematerakoan; hala nola, ez dutela inoiz mugikorrek zenbakia eman behar. Argazkiak igo aurretik ere ondo pentsatu beharra daukatela ikasi dute eta orain ardura gehiagorekin erabakitzen dute zer igo eta zer ez Sarera. Arduragabe jokatuz gero, min handia eragin daiteke, baita norbere burua arriskuan jarri ere.

Irakasleek diotenez, kontzientziatzeko ere balio du proiektuak, besteak beste konturatzeko norbera iraintzea gustuko ez badugu, bestea iraintzea ere ez dela bidezkoa.

Nola jokatu behar dute gurasoek?

Ozkoidi eta Etxalarrek adierazi digutenez, hainbat gurasok ez dauka oso garbi non jarri behar dizkieten mugak seme-alabei, edo zein adin den egokiena sare soziale-tan aritzeko.

Azaltzen zaie zer den *cyberbulling*-a, zein datu eman daitezkeen eta zein ez, besteen baimenik gabe argazkiak igotzea ez dela egokia, argazki iraingarriak ezin direla sarean eskegi...

Irakasleek ez dute zalantzarik: haurra behar bezalako balioen arabera heziz gero, asko errazten da bidea. Garrantzitsua da gurasoek seme-alabei askatasuna ematea ordenagailuan ari direnean, dituzten nahiak errespetatzea eta konfiantza izatea; baina zertan ari diren ikustea, jabetzea eta haiekin denbora partekatzea ere funtsezkoa da. Ikasleek adierazi dute gurasoak fio direla eta ez direla gehiegi inplikatzeko. Batzuetan, gazteak ordenagailu aurrean ikusten dituztenean, kuriositateak jota galdezka hasten omen zaizkie: “Erakutsiko al didazu zertan zabiltzan?”.

Nuria Ozkoidiren ustez, gurasoek beraiek ere sare soziale-tan kontua izatea ona da, seme-alabek zer igotzen duten jakin nahi badute. Tarteka gazteari esan beharko diote bere profila ikusten uzteko. Eta ordu kopuruari dagokionez, Internetetikiko menpekotasuna kontrolatzea gurasoen gain dago gehienbat, mugak jarri behar dizkiete seme-alabei.

Internet, azken finean, gaur egun kontuan hartu beharreko faktore bat gehiago da. Ozkoidi eta Etxalarren aburuz, gazteak bizitzan martxa “egokia” badarama, martxa egokia eraman dezake teknologia berrien munduan ere. “Garrantzitsuena haur eta gaztearen garapen pertsonala da; hori ondo baldin badago, gainerakoa ondo joango da”. ■

iRUÑAZARRA
TaBERNA • JaTeIXea

Merkaderes kalea, 15 · 31001 IRUÑA (Nafarroa)
T 948 22 51 67 · info@irunazarra.org · www.irunazarra.org

CuadraBus

www.cuadrabus.com

945 890 804 / 670 477 727 · Faxa: 945 892 215
info@cuadrabus.com